

Enköpings kommun

Parter: Travicom AB ./.. Enköpings kommun, Håbo kommun
Målet gäller: skadestånd

Domstolen har fått in en ansökan om stämning mot er. Ansökan följer med detta brev.

Svara på ansökan

Lämna in ett skriftligt svar till domstolen och tala om ifall ni går med på eller motsätter er det som begärs i ansökan. Om ni motsätter er – förklara varför.

Vill ni lägga fram några bevis ska ni tala om det. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka in de skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Om ni begär förhör med vittnen ska ni lämna deras namn samt adress, e-post och telefon.

Svara i tid

Domstolen måste ha svaret **inom 14 dagar efter det att ni fått del av dessa handlingar**. Om du inte svarar i tid kan domstolen meddela tredsdom. Det innebär att du förlorar målet. Det kan också bli en tredsdom om du motsätter dig kravet men inte uppger några skäl som kan ha betydelse för prövningen. Läs mer under Upplysningar.

När ni skickar in svaret

Uppge namn, målnummer T 6775-24 och det telefonnummer som ni kan nås på. Lämna också e-postadress, så att vi framöver kan skicka handlingar i målet via e-post.

Skicka gärna in handlingarna till domstolen digitalt, helst i PDF-format. De behöver då inte lämnas på annat sätt. På www.domstol.se/skickadigitalt finns information om hur ni kan lämna in handlingar digitalt.

Har ni frågor?

På följande sidor finns viktig information. Ni kan läsa mer om domstolen och handläggningen på webbplatsen. Kontakta oss gärna vid frågor – ni når oss via e-post uppsala.tingsratt.a2@dom.se eller per telefon 018-431 61 02.

Elsa Kamlin

Bifogade handlingar: aktbilaga 1-7

Bifogade informationsblad: Information om förenklad delgivning

Sida 1 (av 2)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Smedsgränd 22
Telefon
018-431 61 02

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
Box 1113
751 41 Uppsala

E-post
uppsala.tingsratt.a2@dom.se
Webbplats
www.uppsalatingsratt.domstol.se

Upplýsingar – stämning i tvistemål (dispositivt)

Här följer förklaring av några vanliga begrepp i tvistemål, samt en del annan information som är bra att känna till i det här skedet av målet.

Bekräfta att du tagit emot stämningen

Det är viktigt att du så snart som möjligt bekräftar för domstolen att du tagit emot stämningen.

Parterna i ett tvistemål

Kärande kallas den som framför krav av något slag, till exempel att få betalt för en vara. Den som kravet riktas mot kallas *svarande*.

Tredskodom

Om det kan bli aktuellt med tredskodom står det på första sidan. En tredskodom innebär att man förlorar målet för att man inte medverkar i rättegången.

Domstolen kan meddela en tredskodom om du inte lämnar ett motiverat skriftligt svar i rätt tid, eller om de skäl du uppger inte är relevanta för domstolens bedömning.

En tredskodom kan meddelas omedelbart efter det att svarstiden har löpt ut och käranden, om det behövs, har beretts tillfälle att slutföra sin talan.

En tredskodom kan medföra en betalningsanmärkning hos kreditupplysningsföretagen. Det är inget som domstolen styr över. Läs mer hos Integritetsskyddsmyndigheten, imy.se.

Skriftligt fordringsbevis

Om kärandens talan grundar sig på ett **skriftligt fordringsbevis** gäller särskilda regler. Det framgår på första sidan om det gäller i ditt fall.

Vid skriftligt fordringsbevis kan domstolen i regel meddela tredskodom även om du lämnat ett motiverat svar, ifall domstolen anser att du inte har visat **sannolika skäl** för din inställning. Undantaget är om du enligt ett avtal har rätt till en motprestation av käranden, till exempel att få ut en köpt vara. Om du då gör invändning om en sådan motprestation behöver du inte visa sannolika skäl, utan då räcker det med ett motiverat svar.

Bevisning

För att bevisa att det som du har beskrivit stämmer kan du skicka in exempelvis skriftliga handlingar eller foton. Du kan också begära att någon ska höras som vittne.

Tänk på att alltid förklara vad du vill visa med varje bevis (till exempel att du och svaranden kommit överens om ett visst pris för en beställd vara).

Skriftliga bevis: Tala om vilka handlingar i målet som du lägger fram som bevis. Skicka in handlingarna till domstolen, om de inte redan finns i målet.

Muntliga bevis: Lämna namn och aktuella kontaktuppgifter till den som ska vittna (adress, e-post, telefon). Tala också om vilken händelse eller vilket tillfälle som förhöret ska handla om.

Mer omfattande bevismaterial (exempelvis pärmar med dokument) och bevisning på usb/cd, ska lämnas i ett exemplar för domstolens bruk och ett för varje motpart.

Rättegångskostnader

Den part som förlorar ett tvistemål ska i de flesta fall betala motpartens rättegångskostnader, så som ansökningsavgifter eller kostnader för ombud. En part som vill få ersättning för rättegångskostnader måste begära det särskilt innan huvudförhandlingen avslutas.

Om målnumret inleds med FT är målet ett så kallat förenklat tvistemål. Det är mål som rör högst ett halvt prisbasbelopp (aktuellt belopp hos Statistiska centralbyrån, scb.se). Möjligheten att få ersättning för rättegångskostnader är då begränsad.

Förlikning

Parterna kan när som helst under rättegången ingå en förlikning. Det innebär att parterna kommer överens om en lösning i stället för att domstolen prövar tvisten. Om parterna kommer överens ska käranden meddela domstolen. I de flesta fall kan domstolen då fastställa förlikningen i en dom, om parterna begär det.

Vill du veta mer?

Läs mer på www.uppsalatingsratt.domstol.se.

Om du behöver rättslig hjälp i tvisten bör du kontakta en advokat eller annan jurist. Domstolen får inte lämna juridisk rådgivning.

Uppsala tingsrätt
Smedsgränd 22
753 21 Uppsala

Malmö den 9 augusti 2024

UPPSALA TINGSRÄTT
Avdelning 2

INKOM: 2024-08-12
MÅLNR: T 6775-24
AKTBIL: 1

Endast via e-post: uppsala.tingsratt@dom.se

STÄMNINGSAKSÖKAN

- Kärande:** Travicom AB
Org.nr. 559180-2391
Härgeberga-Ekeby 18
745 96 Enköping
- Ombud:** Advokat Christian Härdgård och bitr. jur. Ophelia Wigström
Advokatfirman Delphi
2
11 Malmö
E-post: Christian.Hardgard@delphi.se och
Ophelia.Wigstrom@delphi.se
Tel: 040-660 79 00
- Svarande:** 1. Enköpings kommun
Org.nr. 212000-0282
745 34 Enköping
2. Håbo kommun
Org.nr. 212000-0241
746 80 Bålsta
- Saken:** Skadestånd enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen
- Forum:** Rättegångsbalken 10 kap. 1 §

Som ombud för Travicom AB ("**Travicom**") ansöker vi härmed om stämning på Enköpings kommun och Håbo kommun ("**Kommunerna**") med anledning av Räddningstjänsten i Enköping-Håbos ("**Räddningstjänsten**") agerande enligt följande.

1. Yrkanden

- 1.1 Travicom yrkar att tingsrätten ska förplikta Kommunerna att solidariskt till Travicom betala 1 496 250 kronor (exklusive mervärdesskatt) jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 3 juni 2024 avseende 997 500 kr, samt dagen för delgivning av stämningsansökan avseende 498 750 kr till dess full betalning sker.
- 1.2 Yrkandet kan komma att justeras eftersom kravet växer för varje dag som Travicom inte kan påbörja sin verksamhet och med anledning av Räddningstjänstens felaktiga handläggning.
- 1.3 Travicom yrkar ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges.

2. Sammanfattning av tvisten

- 2.1 Räddningstjänsten är ett kommunalförbund mellan Kommunerna.¹ Kommunerna ansvarar för när ett kommunalförbund agerar felaktigt eller försumligt i sin myndighetsutövning.² Följaktligen ska Kommunerna anses vara solidariskt betalningsansvariga i egenskap av ansvarssubjekt utifrån Skadeståndslag (1972:207) ("**SkL**") 3 kap. 2 § och svara för den ekonomiska skada som förorsakats Travicom på grund av Räddningstjänstens felaktiga handläggning.³
- 2.2 I februari 2023 mottog Räddningstjänsten en ansökan från Travicom om tillstånd för hantering av brandfarlig vara enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor ("**LBE**") eftersom Travicom ville anlägga en båtmack i Bålsta ("**Båtmacken**"). Den 29 april 2023 fattade Räddningstjänsten beslut om tillståndsbevis vars enda villkor var att en avsyning skulle hållas så att avsyningsbevis kunde utfärdas ("**Twistiga tillståndet**").
- 2.3 Räddningstjänsten höll avsyning den 17 maj 2023 utan att utfärda ett avsyningsbevis. Istället för ett avsyningsbevis upprättade Räddningstjänsten ett protokoll som kallades för "avsyningsprotokoll", vilket rent formellt utgjorde en tjänsteanteckning.
- 2.4 Ett avsyningsbevis kräver att avsyningen är utförd och att anläggningen är uppförd i enlighet med de uppgifter som verksamhetsutövaren redovisat vid tillståndsprövningen.⁴ För det fall Räddningstjänsten ansåg att det fanns punkter som Travicom behövde åtgärda innan verksamheten påbörjades så skulle ett tillsynsärende istället ha startats. Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap ("**MSB**") har per mejl till Räddningstjänsten vidgått att handläggningen av ärendet har varit direkt felaktigt, se Bilaga 1.
- 2.5 Den 5 juni 2023 begärde Travicom att Räddningstjänsten skulle fatta beslut i ärendet. Travicom erhöll aldrig ett avgörande.
- 2.6 Räddningstjänsten startade sedermera ett tillsynsärende där ett föreläggande upprättades den 23 juni 2023. Travicom överklagade föreläggandet till Länsstyrelsen i

¹ Se Räddningstjänstens hemsida, "[Om oss](#)".

² Se Schultz, *Skadeståndslag (1972:207)*, 3 kap. 2 §, Lexino, under rubriken "1. Inledning".

³ Se Schultz, *Skadeståndslag (1972:207)*, 3 kap. 2 §, Lexino, under rubriken "2.1 Regelns ansvarssubjekt".

⁴ MSB:s hemsida, "[Skydd mot olyckor och farliga ämnen](#)", under fliken "[Avsyning](#)".

Uppsala kommun ("Länsstyrelsen") som den 26 januari 2024 fattade beslut om att upphäva föreläggandet på grund av att det inte gick att förstå vad Räddningstjänsten förelagt Travicom att göra. Föreläggandet var både svårt att förstå och otydligt utformat, se [Bilaga 2](#).

- 2.7 Trots att Travicoms överklagande av tillsynsbeslutet vann bifall saknade det i praktiken betydelse eftersom Travicom alltså saknade tillsynsbevis så kunde bolaget ändå inte påbörja sin verksamhet.
- 2.8 Tillsynsärendet avslutades inte och Travicom insände därför en begäran om avgörande till Räddningstjänsten den 4 juni 2024. Begäran om avgörande resulterade istället i att Räddningstjänsten den 11 juni 2024 utfärdade tre beslut simultant. Räddningstjänsten upphävde det Tvistiga tillståndet och utfärdade ett nytt komplett tillståndsbevis till Travicom som inte var avhängigt en avsyning ("Tillståndet"), därtill utfärdades även ett föreläggande med förbud ("Förbudet").
- 2.9 Förbudet utfärdades alltså samma dag som Tillståndet trots att kraven för att påbörja bedrivandet av verksamheten var uppfyllda i och med Tillståndets utfärdande. Förbudet utfärdades samma dag som (simultant med) Tillståndet och innan Travicom påbörjat sin verksamhet. Förbudet är överklagat och inhibition utfärdades av Länsstyrelsen den 19 juli 2024, se [Bilaga 3](#).
- 2.10 Sammanfattningsvis har Travicom numera ett komplett tillstånd för att bedriva sin verksamhet fram till dess att Länsstyrelsen prövat överklagandet av Förbudet i sak. Oavsett utfallet av prövningen av Förbudet var Travicom tidigare förbjudet att påbörja verksamheten baserat på en tillsyn som utfärdades för över år sedan inom ramen för ett numera nedlagt ärende.
- 2.11 Räddningstjänsten har förfarit direkt felaktigt i strid med lag, eller i vart fall försumligt, i sin myndighetsutövning. Förfarandet aktualiserar skadeståndsansvar för Kommunerna enligt 3 kap. 2 § SkL.
- 2.12 Travicom har lidit ren förmögenhetsskada på grund av Räddningstjänstens direkt felaktiga, eller i vart fall försumliga, handläggning av ärendet. Förmögenhetsskadan består av förlorade intäkter för Travicom under hela säsongen 2023 och i vart fall halva säsongen 2024.
- 2.13 Förmögenhetsskadan har uppstått eftersom Travicom inte har haft ett komplett tillstånd då avsyningsbeviset felaktigt aldrig utfärdades trots att avsyning genomfördes den 17 maj 2023. Konsekvensen av handläggningsfelet hos Räddningstjänsten blev att Travicom inte kunde påbörja sin tillståndspliktiga verksamhet säsongen 2023 och framåt.
- 2.14 Travicom framställde kravbrev till Räddningstjänsten per den 3 juni 2024 avseende skadan om 997 500 kr för säsongen 2023, se [Bilaga 4](#). Räddningstjänsten bestred kravet den 19 juni 2024, se [Bilaga 5](#).
- 2.15 Skadeståndskravet är uppskattat till 997 500 kronor för säsongen 2023 och i var fall 498 750 för säsongen 2024. Sammanlagt uppgår skadeståndskravet till 1 496 250 kronor exklusive mervärdesskatt.
- 2.16 Skadeståndskravet kan komma att justeras med anledning av att Förbudet överklagats eftersom även det är utfärdat på ett felaktigt sätt och ännu inte slutligt prövat i sak. För det fall Travicom vinner framgång och Föreläggandet upphävs kommer Travicom att

begära ersättning för de ombudskostnaderna som uppkommit med anledning av den felaktiga handläggningen.

3. Grunder

- 3.1 Kommunerna har genom Räddningstjänstens felaktiga, eller i vart fall försumliga, handläggning av Travicom's tillståndsansökan för Båtmacken förorsakat Travicom ren förmögenhetsskada i form av uteblivna intäkter.
- 3.2 I enlighet med SkL 3 kap. 2 § är Kommunerna solidariska ansvarssubjekt och ska rätteligen ersätta Travicom för den rena förmögenhetsskadan som Räddningstjänstens felaktiga, eller i vart fall försumliga, handläggning har förorsakat Travicom.
- 3.3 För det fall Travicom vinner framgång i överklagandet av föreläggandet kommer även de uppkomna ombudskostnaderna i det fallet att tilläggas den här stämningen då dessa kostnader stöder sig på väsentligen samma grund som nuvarande krav.

4. Bakgrund

- 4.1 I februari 2023 mottog Räddningstjänsten en ansökan från Travicom om tillstånd för hantering av brandfarlig vara enligt LBE eftersom Travicom ville anlägga Båtmacken.
- 4.2 Den 29 april 2023 fattade Räddningstjänsten beslut om tillståndsbevis vars enda villkor var att en avsyning skulle hållas så att avsyningsbevis kunde utfärdas. Räddningstjänsten höll avsyning den 17 maj 2023 utan att utfärda ett avsyningsbevis. Istället för ett avsyningsbevis upprättade Räddningstjänsten ett protokoll som kallades för avsyningsprotokoll. I praktiken utgjorde avsyningsprotokollet en tjänsteanteckning. MSB har per mejl uttalat att handläggningen är felaktig, se Bilaga 1.
- 4.3 Den 5 juni 2023 begärde Travicom att Räddningstjänsten skulle fatta beslut i ärendet. Travicom erhöll aldrig ett avgörande.
- 4.4 Räddningstjänsten startade sedermera ett tillsynsärende där ett föreläggande upprättades den 23 juni 2023. Travicom överklagade föreläggandet och Länsstyrelsen fattade beslut den 26 januari 2024 om att upphäva föreläggandet på grund av att det inte gick att förstå vad Räddningstjänsten förelagt Travicom att göra. Föreläggandet var både svårt att förstå och otydligt, se Bilaga 2.
- 4.5 Travicom framställde kravbrev till Räddningstjänsten per den 3 juni 2024 avseende skadan om 997 500 kr för säsongen 2023, se Bilaga 4. Räddningstjänsten bestred kravet den 19 juni 2024, se Bilaga 5.
- 4.6 Eftersom tillsynsärendet inte blev avslutat insände Travicom en begäran om avgörande till Räddningstjänsten den 4 juni 2024, vilket resulterade i att Räddningstjänsten den 11 juni 2024 simultant utfärdade tre beslut så som följer. Räddningstjänsten upphävde det Tvistiga tillståndet och utfärdade ett Tillståndet till Travicom som inte var avhängigt avsyning, därtill utfärdades även Förbudet.
- 4.7 Förbudet utfärdades alltså trots att alla krav för att kunna påbörja bedrivandet av verksamheten var uppfyllda sett till Tillståndet som utfärdades samma dag (simultant med) som Förbudet. Den 19 juli 2024 beslutade Länsstyrelsen om inhibition av Förbudet och ska nu pröva överklagandet av Förbudet i sak, se Bilaga 3.

5. Utveckling av talan

5.1 Rättsliga utgångspunkter

5.2 Enligt 3 kap. 2 § SkL ska kommun ersätta bland annat ren förmögenhetsskada som vållats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning i verksamhet som staten eller kommunen svarar.⁵ Eftersom målet rör kommunalt ansvar kommer stämningens ansökan framgent att koncentreras till det kommunala ansvaret.

5.3 Det allmännas ansvar utgår ifrån culpanormen, det vill säga att ansvar förutsätter att åtgärden som kommunen ansvarar för innebar "fel eller försummelse" i myndighetsutövning och att den åtgärden har lett till (i det här fallet) ren förmögenhetsskada.⁶

5.4 Räddningstjänsten handläggning är myndighetsutövning

5.5 Den rättsliga utgångspunkten för begreppet myndighetsutövning inom offentlig rätt har ansetts vara "beslut och åtgärder som är uttryck för samhällets makt att bestämma över medborgarnas rättigheter och skyldigheter eller annars bevilja förmåner som bara en myndighet kan ge", till exempel utfärda passhandlingar.⁷ I NJA 2010 s. 27 gjorde en kommun gällande förköp enligt den numera upphävda lagen om förköpsrätt, vilket av Högsta domstolen har betraktat som myndighetsutövning.⁸

5.6 Räddningstjänsten har genom utfärdandet av det Tvistiga tillståndet och upphävandet av detsamma, Tillståndet och Förbudet tagit flertalet beslut som styrt huruvida Travicom skulle kunna driva verksamheten eller inte. Räddningstjänsten här därigenom utövat samhällets makt gentemot Travicom och stipulerat skyldigheter som rättigheter för Travicom att efterkomma.

5.7 Räddningstjänstens handläggning i ärendet är myndighetsutövning i enlighet med betydelsen i 3 kap. 2 § SkL.

5.8 Kommunerna som ansvarssubjekt

Enligt 3 kap. 2 § SkL är det kommunen som ska ersätta skador orsakade av verksamheter som hör till kommunen. Bestämmelsen har utvidgats så att kommunalförbund faller in under kommunens ansvar,⁹ detta innebär att korrekt ansvarssubjekt för skadeståndsskyldighet som uppstår i enlighet med 3 kap. 2 § SkL är kommunen och inte den nämnd som förfarit felaktigt i sin myndighetsutövning.¹⁰

5.9 Räddningstjänsten är ett kommunalförbund mellan Kommunerna skapat i syfte att fullgöra de skyldigheter som åvilar medlemskommunerna enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor och LBE, samt för att uppnå samordningsvinster såsom lägre kostnader och högre förmåga än om Kommunerna skulle haft en räddningstjänst vardera.¹¹

⁵ Jmf Skadeståndslag (1972:207), 3 kap. 2 §.

⁶ Se Schultz, *Skadeståndslag (1972:207)*, 3 kap. 2 §, Lexino, under rubriken "1. Inledning".

⁷ Se Bengtsson, *Skadeståndslag (1972:207)*, Karnov, not. 41.

⁸ Se Bengtsson & Strömbäck, *Skadeståndslagen – En kommentar*, kommentaren till 3 kap. 2 § under rubriken "3:2.3. Begreppet myndighetsutövning".

⁹ Se Bengtsson & Strömbäck, *Skadeståndslagen – En kommentar*, kommentaren till 3 kap. 2 § under rubriken "3:2.1. Allmänt".

¹⁰ Se Schultz, *Skadeståndslag (1972:207)*, 3 kap. 2 §, Lexino, under rubriken "2.1 Regelns ansvarssubjekt".

¹¹ Se Räddningstjänstens hemsida, "[Om oss](#)".

- 5.10 Kommunerna ska därmed anses vara solidariskt betalningsansvariga i egenskap av ansvarssubjekt utifrån 3 kap. 2 § SkL och svara för den ekonomiska skada som förorsakats Travicom på grund av Räddningstjänstens felaktiga handläggning.¹²
- 5.11 Vållandebedömningen vid felaktig eller försumlig handläggning
- 5.12 Vållandebedömningen enligt 3 kap 2 § SkL är objektiv och bedöms från den enskildes synpunkt och inte från myndighetens synpunkt.¹³ Det råder konsensus om att när en författningsbestämmelse har åsidosatts lär det räcka för ansvar.¹⁴
- 5.13 Högsta domstolen har ansett att en rättstillämpning, som ledde till att sökanden försatts i konkurs, klart har avvikit från vad som gällde för prövningen och haft direkt betydelse för utgången och staten ansågs ansvarig.¹⁵
- 5.14 Räddningstjänsten har vållat Travicom ren förmögenhetsskada eftersom de genom sin felaktiga handläggning där de inte utfärdat avsyningsbevis trots genomförd avsyning. Det finns heller inget som heter ”avsyningsprotokoll”, utan i praktiken har Räddningstjänsten utfärdat en tjänsteanteckning. En tjänsteanteckning går inte att klaga på, vilket har fått följden att Travicom inte har kunnat klaga på beslutet och därigenom inte har kunnat få myndighetsbeslutet prövat av en högre instans.
- 5.15 Räddningstjänstens handläggning
- 5.16 En korrekt handläggning från Räddningstjänsten hade varit att utfärda tillsynsbevis och därefter överlämna till verksamhetsutövaren att besluta om verksamheten kan påbörjas. Nedan är utdrag från MSB:s hemsida angående avsyning och avsyningsbevis, se Bilaga 6.

Avsyning

Tillståndsmyndigheten får i samband med tillståndsprövningen besluta att anläggningen ska avsynas innan den tas i drift. Detta ska anges i tillståndsbeslutet. Avsyningen möjliggör kontroll av att en färdigbyggd anläggning uppfyller lagstiftningens krav.

Avsyningen inriktar sig på om anläggningen faktiskt byggts enligt de uppgifter som redovisats och godtagits vid tillståndsprövningen och om anläggningen uppfyller gällande regler och de villkor som ställts i tillståndet. Tillsynsmyndigheten dokumenterar sina observationer i en tjänsteanteckning som information till verksamhetsutövaren.

Verksamheten får inte påbörjas innan avsyningen skett, men sedan avgör verksamhetsutövaren själv när hanteringen av brandfarlig eller explosiv vara inleds.

Om tillsynsmyndigheten upptäcker allvarliga brister vid avsyningen kan den öppna ett tillsynsärende, och sen förelägga om att bristerna ska åtgärdas eller förbjuda verksamheten. Verksamhetsutövaren kan då överklaga i vanlig ordning.

Avsyning är oftast befogad när anläggningen:

- är helt ny, särskilt när sökandens huvudsakliga uppgift är något annat än hantering av brandfarliga eller explosiva varor,
- är tekniskt komplicerad, eller
- är en del av en publik verksamhet.

Avsyning är oftast överflödigt:

- vid förnyat tillstånd där det finns aktuella tillsynsprotokoll,
- vid byte av tillståndshavare där anläggningen tekniskt är oförändrad, eller
- vid mindre förändringar i en befintlig anläggning, till exempel byte av produktionsutrustning eller ändrad lagringskapacitet.

¹² Se Schultz, *Skadeståndslag (1972:207)*, 3 kap. 2 §, Lexino, under rubriken ” 2.1 Regelns ansvarssubjekt”.

¹³ Jmf NJA 1990 s. 137, s. 144–145.

¹⁴ Se Bengtsson, *Skadeståndslag (1972:207)*, Karnov, not. 40.

¹⁵ Jmf NJA 2011 s. 411.

- 5.17 Utfärdandet av ett så kallat tillsyningsprotokoll är inte en korrekt handläggning, vilket per mejl den 2 juni 2023 har bekräftats av MSB, se nedan utdrag från Bilaga 1.

Från: Forsberg Johannes <Johannes.Forsberg@msb.se>

Skickat: den 2 juni 2023 13:59

Till: Hellberg Ingela <Ingela.Hellberg@msb.se>

Ämne: SV: V:\Temporärt (töms Varje Fredag)\JoFo

Spontan reflexion är att Rtj har skrivit ett avsyningsprotokoll som inte är ok.

Avsyningen är genomförd och då är villkoret uppfyllt. Man får inte ställa krav i ett sådant protokoll utan då ska man istället starta en tillsyn. Om anläggningen tas i drift är verksamheten som ska besluta. Provdraft och drifttillstånd togs bort från lagen 2010 för att Rtj inte ska utsättas för det ansvaret som det innebär att besluta att anläggningen är säker. Det är alltid verksamheten som måste ta det ansvaret.

Är avvikelserna man meddelat i avsyningsprotokollet av sådan art att de måste stoppa verksamheten måste Rtj starta ett tillsynsärende på plats och belägga anläggningen med användningsförbud. Är bristerna av mindre art kan de bara konstateras och följas upp vid kommande tillsyn. Om verksamheten tar anläggningen i drift utan att åtgärda bristerna och det sedan händer något lär de sitta ganska pyrt till, det kan man informera om.

- 5.18 Tilläggas i sammanhanget är att Travicom insände en begäran om beslut i ärendet den 5 juni 2023. En begäran som Räddningstjänsten inte ens svarade på.
- 5.19 Handläggning har således varit direkt felaktig. Ett sådant handläggningssätt är inte förenligt med MSB:s vägledning och ett tillsynsärende skulle istället ha startats. Ett beslut i ett tillsynsärende kan i sig överklagas, och Travicom skulle då fått möjlighet att erhålla en prövning av själva sakfrågan i högre instans.
- 5.20 Genom att hantera handläggningen som man har gjort så har Räddningstjänsten effektivt förhindrat Travicom från att få sin ansökan prövad i enlighet med gällande lagstiftning. Räddningstjänsten har också fråntagit Travicom rätten att kunna överklaga "beslutet" då en tjänsteanteckning inte går att klaga på.
- 5.21 Travicom får nu sin sak prövad, men först ett år och två månader senare. Tilläggas kan att Travicom aktivt överklagat samtliga beslut från Räddningstjänsten (och Håbo kommun) – samtliga överklaganden har vunnit bifall hos Länsstyrelsen.
- 5.22 Avslutningsvis är Travicom av uppfattningen att även om bolaget nu har ett tillstånd att bedriva sin verksamhet, så har utfärdandet av föreläggandena och sedermera Förbudet grundat sig på fel lag. Regleringens tillämpning i dagsläget får följderna av att det är verksamhetsutövaren som får bära hela risken för lossningen av drivmedel – när ansvaret enligt lag ligger på transportören.
- 5.23 Travicomskadeståndskrav
- 5.24 I enlighet med ovan redogörelse har Räddningstjänsten förfarit felaktigt, eller i vart fall försumligt, vid sin myndighetsutövning. Det aktualiserar skadeståndsansvar i enlighet med 3 kap. 2 § skadeståndslagen.
- 5.25 Travicom har lidit skada som en direkt följd av Räddningstjänstens hantering av ärendet. Skadan består i huvudsak av uteblivna intäkter från den verksamhet som aldrig givits ett komplett tillstånd, trots att samtliga krav sedan länge varit uppfyllda. Räddningstjänsten hade således att bara utfärda tillståndet redan 2023, vilket inte skedde.
- 5.26 Förmögenhetsskadan har uppstått eftersom Travicom inte har haft ett komplett tillstånd då avsyningsbeviset felaktigt aldrig utfärdades trots att avsyning genomfördes den 17 maj 2023. Konsekvensen av handläggningsfelet blev att Travicom inte kunde påbörja sin tillståndspliktiga verksamhet säsongen 2023 och framåt.

- 5.27 Skadeståndskravet är framräknat med ledning ifrån erfarenhet från bolagets övriga verksamhet, det vill säga att cirka 1 500 båtar hade tankat på stationen, och att varje båt i snitt hade tankat 133 liter per säsong. Travicom har tagit de förväntade intäkterna från båtmaskinerna, jämfört kalkylen med bolagets övriga båtmaskiner och därefter uppskattat skadeståndskravet till 1 496 250 kronor exklusive mervärdesskatt.
- 5.28 Ränteberäkningen är baserad på att kravbrevet till Räddningstjänsten avseende beloppet 997 500 kr framställdes den 3 juni 2024 och resterande del av kravet framställs för genom stämningsansökan.
- 5.29 Skadeståndskravet kan komma att justeras med anledning av att Förbudet överklagats eftersom även det är utfärdat på ett felaktigt sätt och ännu inte prövat i sak. För det fall Travicom vinner framgång och Föreläggandet upphävs kommer Travicom att begära ersättning för de ombudskostnaderna som uppkommit med anledning av den felaktiga handläggningen.

6. Preliminär bevisuppgift

- 6.1 Travicom förbehåller sig rätten att inkomma med bevisning till dess att svaromål har erhållits.

7. Övrigt

Behörighetshandlingar bifogas.

Ansökningsavgift om 2 800 kr kronor har idag betalats in via tingsrättens e-betalningstjänst.

Malmö, dag som ovan

Christian Härdgård

Ophelia Wigström

Bilagor

- Bilaga 1 – Mejl per den 2 juni 2023 från MSB angående felaktig handläggning
- Bilaga 2 – Länsstyrelsen upphävande av föreläggande per den 23 januari 2024
- Bilaga 3 – Länsstyrelsens beslut om inhibition per den 19 juli 2024
- Bilaga 4 – Kravbrev till Räddningstjänsten per den 3 juni 2024
- Bilaga 5 – Bestridande av kravbrevet från Räddningstjänsten per den 19 juni 2024
- Bilaga 6 – Utdrag från MSB:s hemsida avseende avsyning

Wigert Malin

Från: Hellberg Ingela
Skickat: den 2 juni 2023 14:18
Till: 'Daniel Edwartz'
Ämne: För din info - VB: V:\Temporärt (töms Varje Fredag)\JoFo

UPPSALA TINGSRÄTT

INKOM: 2024-08-12
MÅLNR: T 6775-24
AKTBIL: 2

/Ingela H

Ingela Hellberg, RO-FB
Tel: 010 - 240 53 10
e-post: ingela.hellberg@msb.se

Please consider the environment before printing this e-mail.

Från: Forsberg Johannes <Johannes.Forsberg@msb.se>
Skickat: den 2 juni 2023 13:59
Till: Hellberg Ingela <Ingela.Hellberg@msb.se>
Ämne: SV: V:\Temporärt (töms Varje Fredag)\JoFo

Spontan reflexion är att Rtj har skrivit ett avsyningsprotokoll som inte är ok. Avsyningen är genomförd och då är villkoret uppfyllt. Man får inte ställa krav i ett sådant protokoll utan då ska man istället starta en tillsyn. Om anläggningen tas i drift är verksamheten som ska besluta. Provdrift och drifttillstånd togs bort från lagen 2010 för att Rtj inte ska utsättas för det ansvaret som det innebär att besluta att anläggningen är säker. Det är alltid verksamheten som måste ta det ansvaret. Är avvikelserna man meddelat i avsyningsprotokollet av sådan art att de måste stoppa verksamheten måste Rtj starta ett tillsynsärende på plats och belägga anläggningen med användningsförbud. Är bristerna av mindre art kan de bara konstateras och följas upp vid kommande tillsyn. Om verksamheten tar anläggningen i drift utan att åtgärda bristerna och det sedan händer något lär de sitta ganska pyrt till, det kan man informera om.

Andra spontana intryck...

Skulle vilja veta vart brunnen på den sk spolplattan är kopplad. Är det en vanlig dagvattenbrunn tycker jag den behöver täckas vid lossning... Svårt att se om det fanns anslutning för jord, men det kanske det gör...

Hur ser klassningen runt påfyllningen ut och vart sträcker sig den?

Spontant såg jag också bara en av två skyltar, flammen såg jag inte, men den kanske finns?

Spilltråg bör finnas trots Todo-kopplingar. Vad gör chauffören om tanken fylls fortare än väntat? Och lossningen avbryts med fyllda slangar? Kopplingar kan dessutom gå sönder osv. Kravet är absolut inte kopplat till självfall, snarare mer relevant om det pumpas.

Finns visserligen inget krav på hårdgjordyta, men man ska likväl kunna hantera spill och läckage på ett säkert sätt. Kanske gör man det i tillräcklig grad med spolplattan och ett uppsamlingsstråg vid cpf. Svår bedömning, men inte löst just nu i alla fall, i mina ögon.

Typ det jag kan bidra med just nu tror jag...

Trevlig helg!

Med vänlig hälsning

Johannes Forsberg
Handläggare brandfarliga varor

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Avdelningen för räddningstjänst och olycksförebyggande
Enheten för hantering av farligt gods och brandfarlig vara
651 81 Karlstad
Tel växel 0771-240 240
Tel direkt 010-240 53 48

e-post: johannes.forsberg@msb.se

www.msb.se

Från: Hellberg Ingela <Ingela.Hellberg@msb.se>
Skickat: den 2 juni 2023 13:13
Till: Forsberg Johannes <Johannes.Forsberg@msb.se>
Ämne: V:\Temporärt (töms Varje Fredag)\JoFo

Hoj,
Mapp finns med diverse innehåll på [V:\Temporärt \(töms Varje Fredag\)\JoFo](#)
Jag har pratat med honom i en eller två omgångar utifrån bilderna (tre mail).
Nu vill han prata om sitt avsyningsprotokoll...

/Ingela H

Ingela Hellberg, RO-FB
Tel: 010 - 240 53 10
e-post: ingela.hellberg@msb.se

Please consider the environment before printing this e-mail.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

1 (7)

Datum
2024-01-26

Diarienummer
5552-2023

UPPSALA TINGSRÄTT

INKOM: 2024-08-12
MÅLNR: T 6775-24
AKTBIL: 3

Travicom AB
Ombud: Advokatfirman Berlin AB
Att: Advokat Henrik Jansson
info@berlin.se

Elektronisk delgivning

Överklagande av kommuns beslut enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor

Beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar att upphäva Räddningstjänsten Enköping-Håbos (räddningstjänstens) beslut den 23 juni 2023.

Bakgrund

I maj 2023 inkom Travicom AB (bolaget) till räddningstjänsten med en ansökan om tillstånd till hantering av brandfarlig vara enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) vid drivmedelsanläggning (sjömack) på fastigheten Bista 16:1.

Med anledning av ansökan kontaktade räddningstjänsten Bygg- och miljönämnden i Håbo kommun (nämnden) för synpunkter avseende villkorsskrivning i tillståndet.

Den 19 juni 2023 gjorde nämnden och räddningstjänsten ett gemensamt tillsynsbesök i verksamheten. Nämndens tillsyn skedde utifrån miljöbalken och räddningstjänstens tillsyn skedde utifrån LBE.

Räddningstjänsten beslutade den 23 juni 2023, ärendenummer 2023-476-103, att förelägga bolaget att utföra följande åtgärder.

1. Skapa en tät ytbeläggning eller annan teknisk lösning för att kunna omhänderta ett spill, genom att t.ex. asfaltera ytan där lossning sker.
2. Vid mätarskåp är det tillräckligt med en spillzon som täcker en yta med radie 1,5 meter då de som ska tanka drar slangen ner mot sjön och inte så mycket i sidled från mätarskåpet.

Beslutspunkterna ska vara åtgärdade senast den 15 augusti 2023.

Bolaget överklagade föreläggandet till Länsstyrelsen den 8 augusti 2023.

Den 23 oktober 2023 beslutade Bygg- och miljönämnden att med stöd av miljöbalken förelägga bolaget att utföra följande åtgärder avseende samma anläggning.

1. Iordningställa tät spillzon för tankbil, eller annan teknisk lösning, för att kunna omhänderta spill som kan uppkomma i samband med påfyllning av cisternerna för drivmedel på platsen. Vid utformningen ska SPBI:s rekommendationer för drivmedelsanläggningar beaktas.
2. Placera tråg, eller annan invallning, i anslutning till drivmedelspumpen.
3. Redovisning av punkt 1 och 2 ska lämnas skriftligen till nämnden.

Även detta föreläggande har överklagats till Länsstyrelsen och prövas i ett separat ärende (diarienummer 8037-2023).

Bolaget har överklagat båda besluten. I detta ärende prövar Länsstyrelsen bolagets överklagande av räddningstjänstens beslut den 23 juni 2023.

Räddningstjänstens motivering till beslutet

I motiveringen till beslutet angav Räddningstjänsten bl.a. följande.

Vid avsyn på plats kunde det konstateras att det på den plats där lossning sker inte finns någon tät ytbeläggning så som betong eller asfalt. Marken består av stenkross med hög genomsläpplighet av vätskor.

De åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa miljö eller egendom har inte vidtagits. Om ett fel uppstår där den brandfarliga varan hanteras (bensin och diesel) föreligger stor risk för att petroleumprodukterna inte kan tas omhand på ett säkert sätt för att undvika brandrisker. En brand på en tankstation kan ge skador på liv, hälsa, miljö eller egendom.

Räddningstjänsten anser att en tät ytbeläggning är en sådan åtgärd som behövs för att hindra, förebygga och begränsa

skador till följd av brand och att åtgärden därmed måste vidtas för att aktsamhetskravet ska kunna anses vara uppfyllt.

Bolagets överklagande

Bolaget överklagade föreläggandet och yrkade att det ska upphävas. Som grund för överklagandet angav bolaget bl.a. följande.

Det följer av 2 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) att lagen inte omfattar sådan transport av brandfarliga eller explosiva varor som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods. Bolaget anser att till dess att den brandfarliga vätskan överlämnats är ansvaret transportörens.

Verksamheten är inte publik och överskrider inte hantering av 3 000 liter bensen. Den är därför inte tillståndspliktig. Eftersom verksamheten inte är tillståndspliktig saknar Räddningstjänsten grund att förelägga bolaget.

För det fall Länsstyrelsen anser att Räddningstjänsten har behörighet att meddela föreläggandet så gör bolaget gällande att beslutet strider mot proportionalitetsprincipen.

Motivering till beslutet

Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) gäller vid hantering, överföring, import och export av brandfarliga och explosiva varor och sådana förberedande och efterföljande åtgärder som behövs med hänsyn till brand- och explosionsrisken och till konsekvenserna av en brand eller en explosion. Lagen gäller inte sådan transport av brandfarliga eller explosiva varor som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods (1 och 2 § LBE).

Med hantering menas tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, återvinning, destruktion, saluförande, underhåll, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden (5 § LBE).

Den som hanterar, överför, importerar eller exporterar brandfarliga eller explosiva varor ska vidta de åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av varorna och för att förebygga obehörigt förfarande med varorna (6 § LBE).

Tillstånd enligt LBE krävs för den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor (16 § LBE).

Plats där spill eller läckage av brandfarlig vätska kan förekomma ska vara så utförd eller ha sådana tekniska anordningar att brandfarlig vätska kan tas om hand på ett säkert sätt så att brand- och explosionsrisker undviks (avsnitt 8.1 i Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÅIFS 2000:2) om hantering av brandfarliga vätskor).

Sprängämnesinspektionens föreskrifter har den 1 januari 2024 ersatts av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2023:2) om hantering av brandfarliga vätskor. Dessa nya föreskrifter var alltså inte gällande vid tidpunkten för Räddningstjänstens föreläggande, men Länsstyrelsen anser ändå att ledning kan tas från dem. Enligt dessa ska underlaget ha sådana egenskaper att brandfarlig vätska (vid spill eller läckage) kan samlas upp och omhändertas och spill och läckage ska kunna omhändertas innan risk för okontrollerad spridning eller antändning av spillet uppstår (2 kap. 12 och 13 §).

Länsstyrelsens bedömning

Både Räddningstjänsten i Enköping-Håbo och Bygg- och miljönämnden i Håbo kommun har förelagt verksamhetsutövaren om snarlika åtgärder.

Både LBE och miljöbalken syftar till att skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter. Miljöbalken har ett vidare tillämpningsområde än LBE eftersom LBE enbart avser skador och olägenheter som kan uppkomma genom brand eller explosion, medan miljöbalken även avser skador och olägenheter som kan uppkomma genom annan mänsklig påverkan. Till skillnad från miljöbalken syftar dock LBE även till att skydda egendom.

Miljöbalkens bestämmelser gäller parallellt med speciallagstiftningen i LBE (se 1 kap. 3 § miljöbalken och prop. 2009/10:203 s. 28 f). I och med detta, och då tillämpliga bestämmelser i miljöbalken och LBE inte står i konflikt med varandra, är det möjligt att ingripa mot den aktuella verksamheten med stöd av båda lagstiftningarna.

Länsstyrelsen konstaterar att räddningstjänstens beslut gäller samma typ av åtgärd som det nu aktuella beslutet, men att formuleringarna i besluten skiljer sig åt på vissa sätt.

Att en verksamhet föreläggs att utföra en åtgärd som den redan tidigare har förelagts att utföra av en annan myndighet kan innebära dubbelreglering. Det är visserligen i detta fall möjligt under vissa förutsättningar. Utformningen av förelägganden behöver ta hänsyn till frågor om bl.a. tolkning för att undvika tolkningsproblem vid tillsyn. Det hade därför varit lämpligt att de aktuella nämnderna hade haft en dialog om lämplig utformning av sina respektive förelägganden. Eftersom föreläggande får meddelas enligt båda nämnda lagstiftningar innebär dock det sagda i sig inte skäl för länsstyrelsen att upphäva föreläggandet.

Är LBE tillämplig?

Bolaget hanterar, i lagens mening, brandfarliga varor vid den aktuella anläggningen, t.ex. genom att förvara och använda varorna. Verksamheten omfattas därför av kraven i LBE och anslutande föreskrifter.

Kräver verksamheten tillstånd enligt LBE?

Bolaget hanterar brandfarliga varor yrkesmässigt vid anläggningen och hanteringen är därför tillståndspliktig. Räddningstjänsten har därför behörighet att förelägga om åtgärder enligt LBE.

Är kraven i föreläggandet motiverade och rimliga

Eftersom det är fråga om en obemannad automatstation blir möjligheterna att upptäcka och åtgärda spill och läckage begränsade. Kravet på tätt underlag vid lossningsplatsen är därför motiverade för att skydda mot konsekvenserna av en brand eller en explosion. Vad bolaget har anfört föranleder ingen annan bedömning.

Är föreläggandet tillräckligt tydligt?

Ett föreläggande måste, av rättssäkerhetsskäl, uppfylla krav på tydlighet. Det får inte råda någon tvekan om vad som krävs av adressaten för att uppfylla föreläggandet.

I detta fall har verksamhetsutövaren förelagts att "skapa en tät ytbeläggning eller annan teknisk lösning för att kunna omhänderta ett spill, genom att t.ex. asfaltera ytan där lossning sker". Vad som menas med tät ytbeläggning preciseras inte i föreläggandet.

Som ovan nämnts finns det ett senare föreläggande från Bygg- och miljönämnden som ställer liknande krav på åtgärd (skapa en tät

spillzon) men där SPBI:s rekommendationer ska beaktas och ett tråg ska placeras i anslutning till drivmedelpumpen. De två föreläggandena har olika tidpunkter för när åtgärderna ska vara genomförda.

Båda föreläggandena ger möjlighet till en "annan teknisk lösning" än en tät ytbeläggning/spillzon. Begreppet har dock inte förklarats närmre och det är oklart vilken sorts annan teknisk lösning som avses eller som skulle kunna godtas.

De två föreläggandena ställer delvis olika krav på bolaget vilket kan skapa en situation där en åtgärd kan bedömas uppfylla ett av föreläggandena, men inte det andra.

Det är vidare otydligt i räddningstjänstens föreläggande om kravet på tät ytbeläggning i första punkten även omfattar ytan vid mätarskåp enligt andra punkten.

Ovannämnda omständigheter medför att Länsstyrelsen bedömer att räddningstjänstens föreläggande är svårt att förstå och otydligt. Det ska därför upphävas.

Länsstyrelsen noterar att föreläggandet anger att åtgärderna ska utföras på fastigheten Bista 16:1, fastän anläggningen (åtminstone delvis) ligger utanför angiven fastighet (och delvis på outrett område).

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chefsjurist Solmaz Vikström med länsjurist Martin Coborn som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Kopia till

Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Uppsala län antingen via e-post; uppsala@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, uppsala@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 30 00. Ange diarienummer 5552-2023.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Delbeslut

1 (10)

Datum
2024-07-19

Diarienummer
5414-2024

UPPSALA TINGSRÄTT

INKOM: 2024-08-12
MÅLNR: T 6775-24
AKTBIL: 4

Travicom AB
Ombud:
Advokat Christian Härdgård, Advokatfirman
Delphi
Biträdande jurist Ophelia Wigström,
Advokatfirman Delphi
christian.hardgard@delphi.se
ophelia.wigstrom@delphi.se

Elektronisk delgivning

Överklagande av föreläggande enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor; nu fråga om inhibition

Beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla, d.v.s. om inhibition.

Beskrivning av ärendet

Tidigare ärende

Länsstyrelsen har i tidigare ärende med dnr 5552-2023 den 26 januari 2024 upphävt ett beslut från Räddningstjänsten Enköping-Håbo (Räddningstjänsten) daterat den 23 juni 2023, ärendenummer 2023-476-103, om att förelägga Travicom AB (bolaget) att bl.a. skapa en tät ytbeläggning eller annan teknisk lösning för att kunna omhänderta ett spill. Länsstyrelsen bedömde att föreläggandet var svårt att förstå och otydligt.

Aktuellt ärende

Räddningstjänsten beslutade den 11 juni 2024, ärendenummer 2023-000476-103, om ett föreläggande med förbud med stöd av 25 § lagen (2010:1011) om brandfarlig och explosiva varor (LBE). Bolaget förelades att åtgärda i föreläggandet angiven brist. I beslutet anges även att brandfarliga vätskor inte får inte lossas från tankfordon på

lossningsplatsen innan angiven brist i föreläggandet har åtgärdats. Beslutet gäller, med stöd av 35 § LBE, från och med den 11 juni 2024, även om det överklagas.

Räddningstjänsten har vidare anfört i huvudsak följande. Syftet med föreläggandet är att tydliggöra Räddningstjänstens bedömning. Det bedrivs ingen verksamhet på plats idag men föreläggandet behöver upprättas.

Bristen anges vara följande. Vid platsbesök kunde det konstateras att det inte finns möjlighet att samla upp spill och läckage på den plats där lossning ska ske. Marken består av stenkross med hög genomsläpplighet av vätskor. De åtgärder och försiktighetsmått som behövs för att förhindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa eller egendom har inte vidtagits. Om ett fel uppstår där den brandfarliga varan hanteras (bensin eller diesel) föreligger stor risk för att petroleumprodukterna inte kan tas om hand på ett säkert sätt för att undvika brandrisker. En brand på en tankstation kan ge skador på liv, hälsa, miljö eller egendom.

Brandfarliga varor får inte lossas från tankfordon förrän bristen är åtgärdad genom följande åtgärd. Möjliggör omhändertagande av spill vid lossningsplatsen på ett säkert sätt genom att anordna en spillzon bestående av tät ytbehandling vid lossningsplatsen. Den täta ytbeläggningen ska kunna samla upp ett spill och läckage och ha en lågpunkt placerad vid sidan av tankfordonets uppställningsplats där spillet kan ansamlas i en pöl för vidare omhändertagande. Den täta ytbeläggningen ska vara beständig mot bensin och diesel. Ytbeläggningen ska vara minst åtta meter lång och fyra meter bred.

Enligt 1 § LBE gäller lagen hantering, överföring, import och export av brandfarliga och explosiva varor och sådana förberedande och efterföljande åtgärder som behövs med hänsyn till brand- och explosionsrisken och till konsekvenserna av en brand eller en explosion.

Enligt 2 § LBE gäller inte lagen för sådan transport av brandfarliga eller explosiva varor som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods (LFG). Räddningstjänsten har tagit detta i beaktande. LFG och dess föreskrift (MSBFS 2022:3) tar inte sikte på tankstationen eller lossningsplatsens utformning rörande skydd mot brand eller explosion orsakad av de brandfarliga varorna, vilket LBE gör. Skulle ett spill eller läckage uppstå är därmed LBE tillämplig, detta för att reducera konsekvenserna av en sådan olycka.

Enligt 6 § LBE ska den som hanterar, överför eller importerar brandfarliga eller explosiva varor vidta de åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av dessa varor.

I 5 § i LBE definieras vad som i lagens mening ingår i begreppet hanteras. I denna lag avses med hantering: tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, återvinning, destruktion, saluförande, underhåll, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Vägledning för Räddningstjänstens bedömning har också hämtats från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift MSBFS 2023:2, 2 kap 12 § med tillhörande allmänt råd där det framgår följande. Vid öppen hantering ska underlaget ha sådana egenskaper att den brandfarliga vätskan kan samlas upp och omhändertas vid spill eller läckage. I det allmänna rådet anges att golv- eller markyta bör vara ogenomsläpplig mot den hanterade vätskan och ha lutning mot tågpunkt. Mängden som ska kunna omhändertas bör vara anpassad till hanteringens omfattning. I 2 kap 13 § anges att vid hantering av brandfarliga vätskor ska spill och läckage kunna omhändertas innan risk för okontrollerad spridning eller antändning av spillet uppstår. I 4 kap 1 § anges följande. En plats för uppställning av tankfordon eller cisternvagn för anslutning till en cistern ska vara utformad så att tankfordon vid en nödsituation kan lämna platsen utan att backas, spill kan tas om hand på ett säkert sätt, avluftningsledningens mynning är överblickbar under fyllning eller att annan lösning finns för att övervaka och kunna åtgärda överfyllning, det finns möjlighet att snabbt avbryta fyllningen eller tömningen av cisternen, och det finns anslutningsmöjlighet till jord för tankfordon om den brandfarliga vätskans flampunkt är lägre än 60° C.

Mot bakgrund av gällande lag och föreskriftstext bedömer Räddningstjänsten att LBE är tillämplig och tät ytbeläggning vid lossningsplatsen är en sådan åtgärd som behövs för att brandfarlig vätska ska kunna tas om hand på ett säkert sätt vid ett spill. Vägledning för bedömningen har också hämtats från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) handbok "Hantering av brandfarliga gaser och vätskor på bensinstationer", publ.nr MSB822 – mars 2015, där det bl.a. anges följande. Platser där spill eller läckage kan förekomma, som exempelvis lossnings-, fyllnings- och tömningsplatser, ska vara utförda så att spill eller läckage kan tas om

hand på ett säkert sätt. Spillzoner behöver därför finnas på olika ställen inom bensinstationsområdet. De behöver ha en tät ytbeläggning och med det avses här betong, betongsten med täta skarvar eller asfalt. Spillzonens storlek anpassas till storleken på de tankfordon som kan användas. En spillzon på 16 x 4 meter är tillräcklig för lossning från bil med släp. Om endast tankbil utan släp lossas på stationen, är 8 x 4 meter tillräckligt. I ett beslut från Länsstyrelsen i Stockholm har länsstyrelsen uppgett att det vid tillståndsprovningen enligt LBE för hantering av brandfarliga varor kan finnas anledning att beakta om det finns förutsättningar för att leverans och lossning av varan kan ske på ett säkert sätt och att i annat fall förena tillståndet med villkor om t.ex. förhållandena på lossningsplatsen eller att varan ska lossas på särskild plats.

Travicom AB (Bolaget) har överklagat Räddningstjänstens beslut och yrkar, såvitt nu är aktuellt, inhibition av föreläggandet. Bolaget har anfört i huvudsak följande avseende aktuellt yrkande.

Det föreligger inte ett behov av omedelbar verkställighet av föreläggandet eller några omständigheter som tyder på en överhängande risk för att några allvarliga eller irreversibla skador skulle kunna uppkomma i avvaktan på att föreläggandet vinner laga kraft. Räddningstjänsten har inte angett att några sådana förutsättningar skulle kunna anses föreligga. Som utgångspunkt ska ett beslut verkställas efter det att tiden för överklagande har löpt ut. Ett beslut som ska gälla omedelbart är ett undantag och ska föregås av noggranna överväganden. Överväganden såsom att beslutet medför mycket ingripande konsekvenser för den enskilde. Det är särskilt viktigt att beslut inte verkställs omedelbart om det finns risk för att verkställigheten av beslutet medför skador eller andra negativa effekter för den som påverkas av beslutet som är mycket svåra eller rent av omöjliga att reparera i efterhand. Föreläggandet och åtgärden som krävs är baserade på fel bestämelse. Det är lagen om transport av farligt gods som rätteligen ska tillämpas avseende leveransen av drivmedel. Det är leverantören som ska ansvara för säkerheten vid lossningsplatsen eftersom transporten anses avslutad först när drivmedlet har lossats klart. Det är därmed felaktigt att belasta mottagaren av drivmedel med risken för säkerheten av leveransen för drivmedel eftersom det är LGF som är tillämplig. Det är därmed transportören som är ansvarig för själva leveransen och säkerheten för densamma. Transportören ansvarar även för lossningsplatsen och det eventuella spill och läckage som skulle kunna förekomma. Grunden för föreläggandet är baserat på en tillsyn som gjordes i juni 2023 inom ramen för det tillstånd som

numera har upphävts. Eftersom tillsynen gjordes för över ett år sedan är det svårt att se att underlaget som legat till grund för föreläggandet faktiskt kan nå upp till att det föreligger en överhängande risk för allvarliga eller irreversibla skador om föreläggandet inte omedelbart får verkställas. Föreläggandet är oproportionerligt. Bolaget har redovisat en alternativ och lika fullgod lösning som används på samtliga deras andra båtmackar. En lösning som är säker och som säkerställer omhändertagande av spill och läckage. Alternativet med absorberingsduken uppfyller det bakomliggande syftet med föreläggandet, men är samtidigt en mycket mindre ingripande och ekonomiskt rimlig skyddsåtgärd. Det är oproportionerligt att begära att bolaget ska anlägga en platta av betong eller asfalt, när det finns en fullt godtagbar lösning genom appliceringen av absorberingsduken. Räddningstjänsten har i föreläggandet bland annat uppgett att "De åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom har inte vidtagits. Om ett fel uppstår där den brandfarliga varan hanteras (bensin och diesel) föreligger stor risk för att petroleumprodukterna inte kan tas omhand på ett säkert sätt för att undvika brandrisker. En brand på en tankstation kan ge skador på liv, hälsa, miljö eller egendom." Motiveringen är inte förankrad i det faktum att föreläggandet enkom angriper att lossningsplatsen inte har en ogenomtränglig yta. Motiveringen är generell och inte applicerad på bolagets verksamhet som sådan. Inhibition begärs därmed eftersom sådan fara som krävs för ett omedelbart verkställande inte föreligger i förevarande fall. Den tillståndsgivna verksamheten bedrivs tillfälligt över sommarmånaderna. Bolaget får följaktligen sina intäkter från båtmacken under den perioden. Handläggningen av överklagandet kommer säkerligen att utsträcka sig över hela sommaren och kanske även hösten. Det skulle innebära att bolaget inte får säsongens intäkter. Om bolaget inte kan påbörja den tillståndsgivna verksamheten under innevarande säsong riskerar bolaget att lida stor ekonomisk skada.

Räddningstjänsten har yttrat sig i ärendet och anfört bl.a. följande.

Det är högsäsong för tankning av båtar och föreläggandet har förenats med ett förbud. Ärendet kommer troligen inte vara helt färdigbehandlat innan båtsäsongen är över och varje lossning av bensin eller diesel på lossningsplatsen bedöms innebära en förhöjd risk för brand- och explosion eftersom spill och läckage inte kan omhändertas på ett säkert sätt.

Räddningstjänsten bestrider begäran om inhibition på följande grunder. Verksamheten är en mobil containertankstation av typen "automatstation" för båtar. Anläggningen kan på kort tid sättas upp och bli driftklar. Det är mitt i högsäsongen för tankning av båtar och räddningstjänsten gör bedömningen att varje lossning från tankbil till anläggningen går emot gällande lagstiftning och innebär en förhöjd risk för brand och explosion eftersom spill och läckage inte kan omhändertas på ett säkert sätt. Om inhibitionen skulle verkställas nu är det sannolikt att lossning från tankbil till anläggningen kommer ske under resterande del av båtsäsongen, vilket bedöms olämpligt ur ett säkerhetsperspektiv.

Bolaget har yttrat sig i ärendet och anfört i huvudsak följande. Räddningstjänsten har, innan utfärdande av föreläggandet, beviljat Bolaget tillstånd för verksamheten helt i enlighet med bolagets ansökan. Bolaget har i sin ansökan föreslagit en skyddsåtgärd som är väl beprövad vid andra likadana verksamheter som den nu aktuella. Skyddsåtgärden uppfyller de föreskrifter som bolaget har att beakta och innehålla. Föreläggandet är därmed oproportionerligt och står i strid med lag som anger att minsta ingripande åtgärd ska användas vid förelägganden av denna typ. Det är otroligt sällan som ett spill eller en olycka förekommer i samband med lossning av produkter av aktuell typ. Såväl transportören som verksamhetsinnehavaren på macken har fullgoda strikta rutiner för hur lossningen ska ske och dessa följs alltid. Detta innebär att ett spill eller läckage i princip endast kan uppkomma vid någon form av haveri på anläggningen eller tankbilen. Att ett sådant haveri förekommer är otroligt ovanligt. Skulle ett haveri trots allt uppstå så har Bolaget en fullgod skyddslösning för att hantera detta. Det rör sig endast om cirka fem lossningstillfällen under innevarande säsong, vilket får anses vara av väldigt begränsad omfattning jämfört med andra mackar. Dessa förutsättningar ska ställas i relation till föreläggandet som Räddningstjänsten riktat mot Bolaget. Vid en bedömning av förutsättningarna kan man konstatera att såväl föreläggandet som beslutet om förbud med verkställighet är oproportionerligt och felaktigt. Inhibition begärs således alltjämt eftersom grund för ett omedelbart verkställande helt enkelt inte föreligger i förevarande fall.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen tar upp yrkandet om inhibition till särskild prövning.

Enligt 48 § förvaltningslagen (2017:900) får överinstansen bestämma att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla.

Ett beslut om inhibition innebär ett förordnande om att det överklagade beslutet i avvaktan på slutlig prövning inte får verkställas. Bedömningen av om inhibition ska meddelas grundas på ett preliminärt ställningstagande om det överklagade beslutet är felaktigt. Inhibition bör endast meddelas om starka skäl talar för att beslutet är felaktigt och om inhibitionen är ägnad att förhindra att ett allmänt eller enskilt intresse åsamkas beaktansvärd skada. Om en omedelbar verkställighet kan antas medföra betydande olägenheter för en enskild klagande och det samtidigt kan konstateras att det inte finns något motstående intresse som starkt talar för att verkställighet ändå sker utan fördröjning, bör dock inhibition kunna meddelas redan när utgången i målet framstår som oviss (se RÅ 1990 ref.82) (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 1998: not 93).

Huvudregeln är att aktuellt beslut gäller först när det vunnit laga kraft. Frågan är nu om Räddningstjänsten haft fog för att förordna om att det skulle gälla ändå. I det avseendet noterar Länsstyrelsen att det framgår att aktuellt beslut kan orsaka kostnader, att en viss skyddsåtgärd vidtagits och att det rör sig om cirka fem lossningstillfällen under innevarande säsong (jfr. Mark och miljödomstolen vid Växjö tingsrätts dom den 2 mars 2022 i mål nr M 3917-22 och den 30 december 2021 i mål nr M 4188-18). Vid en sammantagen bedömning anser Länsstyrelsen att det även med beaktande av vad Räddningstjänsten anfört om brandrisken därmed inte funnits tillräckliga skäl för att förordna om att beslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas. Beslutet inhiberas därför.

Länsstyrelsen erinrar om att detta inte innebär ett slutligt ställningstagande i sakfrågan. Slutligt beslut i ärendet kommer att meddelas senare.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chefsjurist Solmaz Vikström med länsjurist Anna Runius som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Kopia till

Räddningstjänsten Enköping-Håbo, raddningstjanst@rtjeh.se

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Uppsala län antingen via e-post; uppsala@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses du ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, uppsala@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 30 00. Ange diarienummer 5414-2024.

Endast per e-post: raddningstjanst@rtjeh.se

Malmö den 3 juni 2024

INKOM: 2024-08-12
MALNR: T 6775-24
AKTBIL: 5

SKADESTÅNDSKRAV MED ANLEDNING AV FELAKTIG HANTERING AV TRAVICOM AB:S ÄRENDE

Som ombud för Travicom AB ("Travicom") tillskriver vi er, Räddningstjänsten i Enköping-Håbo ("Räddningstjänsten"), med följande krav på skadestånd på grund av fel eller försummelse i myndighetsutövning.

Travicom ansökte i februari 2023 om tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Den 29 april 2023 fattade Räddningstjänsten beslut om tillståndsbevis. I tillståndsbeviset framgår att det enda villkoret för att verksamheten ska få tas i drift är att en avsyning hålls och avsyningsbevis utfärdas. Avsyning skedde 17 maj 2023. Räddningstjänsten utfärdade aldrig ett avsyningsbevis utan upprättade ett avsyningsprotokoll med åtta påstådda brister som Räddningstjänsten ansåg att Travicom skulle åtgärda innan avsyningsbevis kunde utfärdas. Samma dag yttrade sig Travicom och meddelade att merparten av synpunkterna i protokollet åtgärdats.

Räddningstjänsten har i grunden hanterat ärendet felaktigt. Tillståndsbeviset ställer endast villkor på att avsyning ska ske. På MSB:s hemsida framgår följande.

Utdrag från MSB:s hemsida, <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/brandfarligt-och-explosivt/tillstand-for-brandfarliga-och-explosiva-varor/>.

Avsyning

Tillståndsmyndigheten får i samband med tillståndsprövningen besluta att anläggningen ska avsynas innan den tas i drift. Detta ska anges i tillståndsbeslutet. Avsyningen möjliggör kontroll av att en färdigbyggd anläggning uppfyller lagstiftningens krav.

Avsyningen inriktar sig på om anläggningen faktiskt byggts enligt de uppgifter som redovisats och godtagits vid tillståndsprövningen och om anläggningen uppfyller gällande regler och de villkor som ställts i tillståndet. Tillsynsmyndigheten dokumenterar sina observationer i en tjänsteanteckning som information till verksamhetsutövaren.

Verksamheten får inte påbörjas innan avsyningen skett, men sedan avgör verksamhetsutövaren själv när hanteringen av brandfarlig eller explosiv vara inleds.

Om tillsynsmyndigheten upptäcker allvarliga brister vid avsyningen kan den öppna ett tillsynsärende, och sen förelägga om att bristerna ska åtgärdas eller förbjuda verksamheten. Verksamhetsutövaren kan då överklaga i vanlig ordning.

Stockholm
Göteborg
Malmö
LinköpingAdvokatfirman Delphi
Nordenskiöldsgatan 11A
211 19 Malmö
Tel 040-660 79 00
Fax 040 660 79 09
malmo@delphi.se
www.delphi.se

Avsyningen ska alltså inte ställa ytterligare krav på verksamhetsutövaren. Det som ska kontrolleras är om anläggningen byggts i enlighet med de uppgifter verksamhetsutövaren redovisat vid tillståndsprovningen. Detta har MSB till och med informerat Räddningstjänsten om per mejl i det aktuella ärendet, se nedan.

Utdrag ur mejlkorrespondens 2 juni 2023 mellan tjänstemän på MSB och Räddningstjänsten. Mejllet har vidarebefordrats till Daniel Edwartz på Räddningstjänsten och är en del av Räddningstjänstens akt.

Från: Forsberg Johannes <Johannes.Forsberg@msb.se>
Skickat: den 2 juni 2023 13:59
Till: Hellberg Ingela <Ingela.Hellberg@msb.se>
Ämne: SV: V:\Temporärt (töms Varje Fredag)\JoFo

Spontan reflexion är att Rtj har skrivit ett avsyningsprotokoll som inte är ok. Avsyningen är genomförd och då är villkoret uppfyllt. Man får inte ställa krav i ett sådant protokoll utan då ska man istället starta en tillsyn. Om anläggningen tas i drift är verksamheten som ska besluta. Provdrift och drifttillstånd togs bort från lagen 2010 för att Rtj inte ska utsättas för det ansvaret som det innebär att besluta att anläggningen är säker. Det är alltid verksamheten som måste ta det ansvaret. Är avvikelserna man meddelat i avsyningsprotokollet av sådan art att de måste stoppa verksamheten måste Rtj starta ett tillsynsärende på plats och belägga anläggningen med användningsförbud. Är bristerna av mindre art kan de bara konstateras och följas upp vid kommande tillsyn. Om verksamheten tar anläggningen i drift utan att åtgärda bristerna och det sedan händer något lär de sitta ganska pyrt till, det kan man informera om.

Den 29 maj 2023 skickar Daniel Edwartz ett mejl till Travicom. Bakgrunden till mejlet är att Travicom och Räddningstjänsten haft dialog och diskussion om ett krav på hårdgjord yta vid lossningsplatsen, där Travicom är av en annan åsikt än Räddningstjänsten. I mejlet skriver Daniel Edwartz att Räddningstjänsten kommer att fatta ett beslut om att anläggningen inte får tas i bruk.

Utdrag ur mejlkorrespondens den 29 maj 2023 mellan Daniel Edwartz (Räddningstjänsten) och företrädare för Travicom.

Från: Daniel Edwartz
Skickat: den 29 maj 2023 14:19
Till: 'Peter Ring' <peter@travicom.se>; 'Lars Ålund' <lars.alund@marindepan.se>
Kopia: Robert Björklind <robert.bjorklind@rtjeh.se>; Rickard Westning <rickard.westning@rtjeh.se>
Ämne: Svar till yttrande nr 2

Hej Peter och Lars, här kommer ett svar på dina frågor Peter, hoppas jag fått med samtliga svar du vill ha.

Jag inser att ni har många frågor som kommer både via e-post och telefon, jag och Robert har därför sagt att vi tar ett beslut och kommer att sända ett avsyningsbevis om att anläggningen inte får tas i bruk. Anledningen till att vi gör det är för att ni då kommer att kunna överklaga vårt beslut. Som det ser ut just nu så skickar vi frågor och svar fram och tillbaka men när ni får det beslutet till er så kan ni alltså skicka in ett överklagande så får en högre instans titta på punkter som vi har i vårt beslut.

Men Räddningstjänsten fattade inget beslut inom några dagar. Däremot förefaller det ha funnits sådana planer. Travicom har nämligen – genom att begära ut mejlkorrespondens från MSB – kommit över ett beslut med just det innehåll Daniel Edwards nämner. Mejlkorrespondensen mellan Räddningstjänsten och MSB biläggs, Bilaga 1. Det ska noteras, att Travicom även begärde ut samtliga handlingar ur akten hos Räddningstjänsten. Mejlkorrespondensen med MSB lämnades då inte ut, trots att mejlen varit av betydelse för ärendet och därför måste diarieföras.

Utdrag ur det utkast till beslut som Räddningstjänsten skickade till MSB (och som Travicom aldrig fått del av). Mejlkorrespondensen där beslutet bifogats är daterat 31 maj-1 juni 2023. Utkastet är daterat 31 maj 2023.

Beslut

Efter avsyning enligt 16 § i Förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor på ovanstående anläggning gör Räddningstjänsten bedömningen att anläggningen ej uppfyller gällande krav i Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor eller de särskilda villkor som meddelats i tillståndsbeviset. Anläggningen får därmed inte tas i bruk innan åtgärderna nedan har vidtagits och ny avsyning har genomförts med godkänt resultat.

Travicom fick aldrig del av tilltänkta beslutet. Det förefaller vara så, att MSB:s mejl av den 2 juni 2023 fick Räddningstjänsten att inse att Räddningstjänsten inte hade rätt att ställa krav på ytterligare åtgärder vid avsyningen. Beslutet skulle enligt Räddningstjänsten ha stöd i 16 § Förordning om brandfarliga och explosiva varor (LBE-förordningen). Det är felaktigt. 16 § LBE-förordningen stadgar att tillstånd (enligt LBE) får villkoras av att avsyning sker. Avsyning har skett 17 maj 2023. Det finns inget stöd – vilket MSB också informerade Räddningstjänsten om (och Räddningstjänsten borde rimligen redan vetat det) – att ställa ytterligare krav på anläggningen utöver det som framgår av tillståndsbeslutet.

Avsyningen ska rätteligen utmyнна i ett avsyningsbevis. Avsyningsbeviset tillsammans med tillståndsbeviset utgör ett komplett tillstånd. Utan avsyningsbevis har Travicom inget komplett tillstånd för att kunna bedriva sin verksamhet.

Räddningstjänsten har aldrig – trots att det i skrivande stund gått ett år sedan avsyning hölls – utfärdat ett avsyningsbevis.

Räddningstjänstens föreläggande och samordning med Håbo kommun

I stället för att utfärda avsyningsbevis, vilket hade inneburit att Travicom kunde bedriva sin verksamhet, inledde Räddningstjänsten ett tillsynsärende. Det ligger inom myndighetens mandat att utföra tillsyn på Travicoms verksamhet, men inte att göra avsyningsbeviset avhängigt tillsynsärendet. I praktiken är det så Räddningstjänsten hanterat tillsynsärendet – som att tillsynsärendet skulle ha betydelse för Räddningstjänstens beslut att utfärda avsyningsbevis. Detta är ett felaktigt förfarande. Tillståndsbeviset är villkorat av att avsyning sker och att verksamheten erhåller ett efterföljande avsyningsbevis. Tillståndsbeviset är inte villkorat av att Travicom vidtar åtgärder som Räddningstjänsten anser behövs i ett tillsynsärende.

Den 23 juni 2023 fattar Räddningstjänsten ett beslut om tillsynsföreläggande, med krav på att Travicom ska anlägga en tät ytbeläggning vid lossningsplatsen. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen Uppsala län. Länsstyrelsen beslutade den 26 januari

2024 att upphäva Räddningstjänstens beslut med motiveringen att det var allt för otydligt.

Parallellt med att Räddningstjänsten inledde sin tillsyn enligt LBE, inledde Håbo kommun ett tillsynsärende enligt miljöbalken. Det framgår av akten i Travicoms ärende hos Räddningstjänsten att Räddningstjänsten och Håbo kommun samordnat sina tillsynsinsatser. Även Håbo kommun fattade ett i väsentliga delar likadant beslut som Räddningstjänsten. Håbo kommuns beslut fattades den 23 oktober 2023. Även detta beslut överklagades, och Länsstyrelsen upphävde Håbo kommuns beslut med motiveringen att det var allt för otydligt.

Räddningstjänstens fortsatta hantering

Trots att Länsstyrelsen upphävde Räddningstjänstens beslut har Travicom inget komplett tillstånd eftersom Räddningstjänsten fortfarande inte har utfärdat ett avsyningsbevis.

Den 28 mars 2024 fick Peter Ring, Travicom, ett mejl från Räddningstjänsten som informerade honom om att Räddningstjänsten kommer upprätta (ytterligare) ett föreläggande med förbud mot Travicom rörande båtmacken i Bålsta.

Utdrag ur mejlkorrespondens mellan Räddningstjänsten och Travicom den 28 mars 2024.

Från: Robert Björklind <robert.bjorklind@rtjeh.se>
Ämne: Ang föreläggande med förbud, Bålsta båtmack
Datum: 28 mars 2024 14:36:54 CET
Till: Peter Ring <peter@travicom.se>

Hej Peter!

Jag vill i detta mail informera dig om att vi kommer upprätta ett föreläggande med förbud mot Travicom AB rörande båtmacken i Bålsta. Underlag för detta föreläggande är det platsbesök som genomfördes av Daniel Edwartz sommaren 2023 samt handlingar kopplade till ärendet, däribland avsyningsprotokoll, föreläggande daterat 2023-06-23 samt Länsstyrelsens beslut daterat 2024-01-26, handlingar som jag vet att du redan tagit del av.

Den 14 maj 2024 fattade Håbo kommun ett nytt beslut om föreläggande riktat mot Travicom. Föreläggandet berör samma fråga – en tät yta vid lossningsplatsen – som kommunen och Räddningstjänstens tidigare förelägganden (som Länsstyrelsen upphävt) avsåg. Travicom har överklagat beslutet.

I mejl med Travicoms juridiska ombud har Robert Björklind (Räddningstjänsten) bekräftat Travicoms misstanke: Räddningstjänsten kommer inte utfärda ett avsyningsbevis förrän "tillsynsärendet är avslutat". Tillsynsärendet avslutades alltså inte, enligt Räddningstjänsten, i samband med att Länsstyrelsen upphävde Räddningstjänstens felaktiga beslut. I stället kom Räddningstjänsten att väcka liv i

tillsynsärendet igen med samma krav som tidigare (även om inget föreläggande kommit Travicom till kännedom än).

Utdrag ur mejlkorrespondens den 17 april 2024 mellan Robert Björklind (Räddningstjänsten) och Travicoms ombud på advokatfirman Delphi.

Svaret på din fråga är att verksamheten erhållit ett beslut i form av ett Tillståndsbevis. I Tillståndsbeviset ställdes krav på avsyning innan hanteringen påbörjas. Vid avsyningen konstaterades ett antal brister, varav en brist återstår (se punkt 7 på avsyningsprotokollet). Vid brister vid avsyningen ska ett tillsynsärende startas och hanteras enligt gängse rutin. När tillsynsärendet är avslutat kommer ett avsyningsbevis skrivas ut.

Mvh

Robert Björklind
Förebyggandechef/Insatsledare

Det är en uppseendeväckande hantering. Räddningstjänsten har haft att utfärda avsyningsbevis i anslutning till avsyningen den 17 maj 2023. Fanns det brister, kunde Räddningstjänsten öppna ett tillsynsärende. Men Räddningstjänsten kan inte vägra utfärda avsyningsbevis, och ett sådant bevis är inte avhängigt att tillsynsärendet "avslutats". Det framstår för Travicom dessutom som att tillsynsärendet endast kan avslutas genom att Travicom fullt ut efterkommer Räddningstjänstens krav.

Travicom har vid flera tillfällen, både själva och genom sina ombud, efterfrågat ett beslut i ärendet. Räddningstjänsten menar i mejlet av den 17 april 2024 att "verksamheten erhållit ett beslut i form av ett Tillståndsbevis." Det har inte funnits något skäl för Travicom att överklaga tillståndsbeviset eftersom Travicom meddelades tillstånd för sin verksamhet, och tillståndet var villkorat av avsyning.

Räddningstjänstens avsyningsprotokoll är en tjänsteanteckning i förvaltningslagens mening (jämför MSB:s vägledning beträffande avsyning ovan, som anger att "[t]illsynsmyndigheten dokumenterar sina observationer i en tjänsteanteckning som information till verksamhetsutövaren"). Avsyningsprotokollet innehöll som nämnts åtta åtgärds punkter som Travicom förelades att åtgärda.

En tjänsteanteckning är inget beslut – vilket innebär att det inte är överklagbart. I praktiken har Räddningstjänsten, genom att i en tjänsteanteckning kräva att Travicom ska utföra en rad åtgärder innan avsyningsbevis utfärdas, omöjliggjort för Travicom att få till en prövning i någon annan instans än Räddningstjänsten. Det är i uppenbar strid med förvaltningslagen.

Räddningstjänstens egen utfästelse om handläggningstid

I samband med att ansökan om tillstånd enligt LBE gjordes i februari 2023 erhöll Travicom en kvittens på inkommen ansökan. Av kvittensen framgår att beslut meddelas inom tre månader från att komplett ansökan har inkommit. Den av

Räddningstjänsten angivna tiden har vida överstigits eftersom beslut fortfarande inte meddelats.

Sammanfattning

Räddningstjänsten har än i dag – mer än ett år efter avsyningen – inte utfärdat ett avsyningsbevis. I praktiken betyder hanteringen att Travicom aldrig fått ett komplett tillstånd att bedriva sin verksamhet, trots att alla krav för att göra det sedan länge varit uppfyllda.

Trots att Travicoms överklagande avseende tillsynsärendet vann bifall har det i praktiken saknat betydelse. Utan avsyningsbevis kan Travicom ändå inte bedriva sin verksamhet. Räddningstjänsten har inte ansett att tillsynsärendet är avslutat, trots att Länsstyrelsen upphävt Räddningstjänstens beslut.

En korrekt hantering hade varit att utfärda tillsynsbevis och därefter överlämna till verksamhetsutövaren att besluta om verksamheten kan påbörjas. Ser Räddningstjänsten därefter skäl för det, kan ett tillsynsärende skapas. Detta tillvägagångssätt är förenligt med MSB:s vägledning. Ett beslut i tillsynsärendet kan i sig överklagas, och Travicom får då möjlighet att få prövat själva sakfrågan (tät yta vid lossningsplatsen) i högre instans. Så som Räddningstjänsten hanterat ärendet har Travicom än idag inte fått sin sak prövad, trots att Travicom aktivt överklagat samtliga beslut Räddningstjänsten (och Håbo kommun) fattat – och samtliga överklaganden har vunnit bifall.

Skadestånd

I enlighet med ovan redogörelse har Räddningstjänsten förfarit felaktigt, eller i vart fall försumligt, vid sin myndighetsutövning. Det aktualiserar skadeståndsansvar i enlighet med 3 kap. 2 § skadeståndslagen.

Travicom har lidit skada av Räddningstjänstens hantering av ärendet. Skadan består i huvudsak av uteblivna intäkter från den verksamhet som aldrig givits ett komplett tillstånd, trots att samtliga krav sedan länge varit uppfyllda. Travicom har analyserat förväntade intäkter från båtmacken i Bålsta och jämfört med bolagets övriga mackar. Travicom uppskattar, med ledning i bolagets övriga verksamhet, att cirka 1 500 båtar hade tankat på stationen, och att dessa båtar i snitt hade tankat 133 liter (per säsong). Travicom uppskattar sitt skadeståndskrav till 997 500 kronor.

Notera att skadeståndskravet avser en säsong, år 2023. Ingenting tyder i dagsläget på att Räddningstjänsten kommer att rätta sin felaktiga handläggning i tid för att Travicom ska kunna driva båtmacken säsongen 2024. Travicom kommer att återkomma med ett förhöjt skadeståndskrav om det visar sig att Travicom lider ytterligare skada, dvs. om inget avsyningsbevis utfärdas i tid för att kunna bedriva verksamhet sommaren 2024.

Travicom emotser er snara återkoppling. Vi förväntar oss svar senast **den 24 juni 2024**. Om Räddningstjänsten inte återkommer inom den satta fristen, eller om Räddningstjänsten bestrider Travicoms krav, kan bolaget komma att vidta ytterligare rättsliga åtgärder utan vidare skriftväxling.

Av advokatetiska skäl uppmanar vi er att anlita eget rättsbildat ombud.

Christian Härdgård

Christian.Hardgard@delphi.se

Ophelia Wigström

Ophelia.Wigstrom@delphi.se

Bilagor

Bilaga 1 Korrespondens mellan Räddningstjänsten och MSB

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
ENKÖPING-HÅBO

2024-06-19
702.2024.000277

Rickard Westning
E-post: Rickard.westning@rtjeh.se
Tfn: 0171-62 56 01

Advokatfirman Delphi
Nordenskiöldsgatan 11A
211 19 Malmö

UPPSALA TINGSRÄTT

INKOM: 2024-08-12
AKTIV: T 6775-24
AKTIV: 6

Skadeståndskrav med anledning av felaktig hantering av Trivicom AB:s ärende

Hej!

Jag har informerat Förbundsdirektionen om ert brev daterat 3 juni 2024.

Det finns inget samband mellan Räddningstjänstens hantering av ärendet och Trivicoms möjlighet att bedriva verksamhet. Det är Trivicom som är ansvariga för att anläggningen uppfyller gällande krav enligt Lag (2010:1011). Anledningen till att verksamheten inte har kunnat bedrivas är att anläggningen inte uppfyller gällande föreskrifter vilket Räddningstjänsten uppmärksammat ett flertal gånger och Länsstyrelsen bekräftat i sitt beslut från 26 januari 2024.

Trots att anläggningen inte uppfyller ställda krav verkar viss verksamhet dessutom ha bedrivits under sommaren 2023.

Enköping 2024-06-19

Rickard Westning
Förbundschef

Avsugning

Tillståndsmyndigheten får i samband med tillståndsprövningen besluta att anläggningen ska avsynas innan den tas i drift. Detta ska anges i tillståndsbeslutet. Avsugning möjliggör kontroll av att en färdigbyggd anläggning uppfyller lagstiftningens krav.

Avsugning inriktar sig på om anläggningen faktiskt byggts enligt de uppgifter som redovisats och godtagits vid tillståndsprövningen och om anläggningen uppfyller gällande regler och de villkor som ställts i tillståndet. Tillsynsmyndigheten dokumenterar sina observationer i en tjänsteanteckning som information till verksamhetsutövaren.

Verksamheten får inte påbörjas innan avsugning skett, men sedan avgör verksamhetsutövaren själv när hanteringen av brandfarlig eller explosiv vara inleds.

Om tillsynsmyndigheten upptäcker allvarliga brister vid avsugning kan den öppna ett tillsynsärende, och sen förelägga om att bristerna ska åtgärdas eller förbjuda verksamheten. Verksamhetsutövaren kan då överklaga i vanlig ordning.

Avsugning är oftast befogad när anläggningen:

- är helt ny, särskilt när sökandens huvudsakliga uppgift är något annat än hantering av brandfarliga eller explosiva varor,
- är tekniskt komplicerad, eller
- är en del av en publik verksamhet.

Avsugning är oftast överflödig:

- vid förnyat tillstånd där det finns aktuella tillsynsprotokoll,
- vid byte av tillståndshavare där anläggningen tekniskt är oförändrad, eller
- vid mindre förändringar i en befintlig anläggning, till exempel byte av produktionsutrustning eller ändrad lagringskapacitet.

Förenklad delgivning - så här kan domstolen skicka brev i målet

Domstolen kan skicka handlingar till dig med **förenklad delgivning**. Då följer domstolen vissa regler för utskicken, och kan sedan utgå ifrån att du har tagit emot handlingarna – det kallas för att vara delgiven.

Handlingarna skickas till din **senast kända adress**. Det kan också vara en elektronisk adress, exempelvis din e-postadress, om den har använts i målet eller på annat sätt lämnats till domstolen.

Om den senast kända adressen inte kan användas, och det finns en annan adress i folkbokföringen, får domstolen i stället använda **folkbokföringsadressen**.

I vissa fall får du två brev

Om handlingarna skickas till en **fysisk postadress**, skickar domstolen två brev:

1. I det första brevet finns handlingarna som du ska ta del av, till exempel en kallelse.
2. Det andra brevet skickas nästa arbetsdag till samma adress. Brevet innehåller ett meddelande om att det första brevet har skickats (kontrollmeddelande).

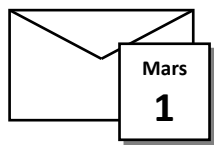
Obs! Om du bara får meddelandet måste du kontakta domstolen snarast möjligt.

Om domstolen skickar handlingarna till en **elektronisk adress**, behöver något kontrollmeddelande inte skickas.

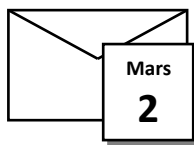
När är du delgiven?

Du är delgiven **två veckor** efter att domstolen skickade handlingarna. Tiden för att till exempel svara eller överklaga räknas från den dagen.

Exempel:

Handlingarna som du ska delges skickas den 1 mars.

Eventuellt kontrollmeddelande skickas nästa arbetsdag, den 2 mars.

...

Du är delgiven den 15 mars. Tiden räknas från den dagen.

Tänk på detta så länge målet pågår

- Meddela domstolen om du ändrar adress.
- Kontrollera din post eller motsvarande regelbundet, minst varannan vecka. Detta för att inte missa något viktigt, till exempel en tid för att svara eller överklaga. Meddela domstolen i förväg om du under någon period inte kan kontrollera din post.
- Du kan få brev med förenklad delgivning så länge målet pågår. Om målet överklagas kan även högre instanser använda förenklad delgivning.
- Det kan förekomma att domstolen skickar handlingar på annat sätt, till exempel tillsammans med ett delgivningskvitto eller helt utan delgivning.